

A vörös tenger

Írta: Pollák Illés
m. kir. udvari tanácsos

z a bizonyos vörös tenger, melyet őseink vagy ötezer év előtt száraz lábbal átgázoltak, hogy bevonuljanak a mítoszból a történelembe, ha nem história, akkor szimbólum. Ami őket kergette és mozgatta, az akkoron még valami ismeretlen, talán csak sejtés volt: a szabadság vágya, talán ez sem még a maga kialakultságában,

nem csak annak ösztönössége. Ez állított talpra egy egész népet, hogy ellenséges népek gyűlölete és üldözése közben válaszszon a tenger, a sivatag rémségei és a húsos fazekakkal enyhített rabságos élet közt. Azóta évezredek vonultak el felettünk, de az a bizonyos hagadabeli ifjú joggal kérdi manapság is, hogy mi a különbség apáink nagy útra indulásnak viharos éjszakája és a mostani idők éjszakái között. Hiszen Izrael fiai azóta is, ma is véres tengereken keresztül folytatják útjukat és mögöttük azóta is, ma is hajráznak Fáraó seregei. Az öreg biblia régi mondája több a szimbólumnál is: jövendölés. A zsidók sorsa, hogy a szabadság gondolatát és ennek martiriumát az idők tengerein és sivatagjain végigcipelték és ezért üldözést és gyűlöletet arassanak.

Az ember elszorult lélekkel igyekszik ennek a rejtélynek a megfejtésén. Kereskedők voltak? Azok voltak az

összes sémi népek, Babilon kereskedelme egész Indiáig eljutott hajóival, a föníciai karavánok és hajók a Középtenger összes partjaihoz elvitorláztak. Bábel, Niniveh és Tyrus hintették el elsőként a mai kultúra magvait és ennek alig vannak intézményei, amelyeknek ősi csirái nem volnának megtalálhatók a régi sémi kereskedők írott jogrendszereiben. Uzsorások voltak a régi Róma kereskedői s lovagjai, sőt egyes nagy történelmi alakjai is, akik a provinciákat kiszipolyozták. A zsidók ellenben, mikor Palesztinában letelepedtek, földművelő parasztnép akartak lenni és tudatosan ügy is vonták meg az ígértföld határait, hogy a tengert ne ériék, amelynek kereskedelemre és vagyonszerzésre csábító voltát Egiptomból jól ismerték. Parasztkok maradtak is mindvégig és a vagyon méregpoharától csak néhányan ittasodtak meg, akiket Tyrus mesés híre és gazdagsága csábított és akik elkábultak a robogó világforgalom zajától és luxusától. A zsidóság zöme mindvégig puritán paraszti nép maradt.

De békétlenek volnánk és híján az államalkotó képességnek és radikális, forradalmi hajlamúak, úgy mondják. De vajjon a zsidók bomlasztották-e széjjel országukat, vagy a hatalmas Róma- Róma nélkül ez a kis nép talán ma is ott műveli őseinek földjét, ahová Mózes elvezette és Róma is csak másfél évszázad nehéz harcai után volt képes arra, hogy feltörje ezt a kemény diót, amelylyel Pompejus még nem bírt és csak Vespasian fia végezhetett. Nos és nem azt vetik-e szünet nélkül ma is szemünkre, hogy mindenütt államot alkotunk az államban, ahova a sors elsodort és ahol tíz zsidó letelepedik, ott kész az új Palesztina? S nem hiszik-e konok hittel mindenfelé, hogy a zsidók országa még Titus alatt sem veszett el, hanem ma is, geográfia és terület nélkül bár, de uralkodik, bevonva az egész világot, miként ama bizonyos arany a lovast és a lovát- Az igazság ebben az, hogy a zsidó népnek nagy alkotó energiái az erők átváltozásának törvénye révén azoknak az országoknak felvirágzását segítik elő, amelyekben szabad mozgásuknak tér jutott és kérdezzék meg Sombart professzort, aki igazán nem zsidóimádó, hogy ezeknek a szervező s alkotó energiáknak mit köszön a fehér kultúra. Ami viszont bókétlenségünket illeti, meg a radikalizmusra való hajlamosságunkat, arról mi zsidó intellektuálisok tudjuk legjobban, hogy népünknek túlonntuli tömege, bátran mondhatjuk kilenczvenöt *százaléka* mennyire maradi és minden újítástól rettegő. Mint minden egyéb nép, a zsidó is termel gondolkodókat és prófétákat, csakhogy a mieinket jobban számontartják a többinél.

És itt eljutottunk ahhoz a ponthoz, amely a zsidógyű-

lőletnek tulajdonképpen forrása és állandó, meg-megújító éltetője. Őreg nép vagyunk csupa fiatal közt. öreg emberre ráunnak, mert ismerik minden vonását, mozdulatát, mondatát és mindenről való inhaerens világfelfogását, az európai népek pedig szeretik a megöregedett szülőket is kötelesszre szorítani. A fehér fajok nem ismerik az ősök kultuszát s aki megöregszik, annak illik kellő időben meghalni. Az őskorban ezekkel az öregekkel egyszerűen végeztek és még az ókori Rómának is volt egy visszaemlékező ünnepe erre a lélekemelő aggkori ellátásra, mikor nagyszerű szertartás közepette sexagenarii de ponté dejiciebantur, persze már csak in effigie. A földön hely kell és nem illő dolog, hogy valaki túlélje kortársait. Az a kis palesztinai népdudor pedig, mintha az egész világot túl akarná élni, még csak nem is öregszik, sőt sub pondere ereseit, gondolkozik, teremt, szervez és legnagyobb részében elhagyva minden ösiséget, lelkes, sőt fanatikus fia annak a hazának, amelyben született.

A fajban gyökerezik ez a szívós és mindig meg-megújuló életerő. Ama bizonyos csatakiáltás, amely szerint „nem a vallás, hanem a faj!” felületes és mélyebb szántásra képtelen agyak szüleménye. Mi maradt meg az utolsó kétezer év kavardása közben az európai fái okból- Micsoda keveredésből állt elő a mai angol, francia, német és olasz nép és miből maga a magyar? Aki a mi magyar népünk származását Pauler, Hunfalvy és Vámbéry alapvető munkáiból ismeri, jól tudja, a mennyi hun, avar, tatár, szláv, német, olasz, bessenyő, román, török és még ezeknél is őkoribb nép vegyüléke az. Az előtt, aki ismeri a soha nem nyugvó és semmiféle anyakönyv előtt meg nem álló faji kereszteződés mindent összehányó és újjáalkotó hullámveréseit, nincsenek sem turániak, sem zsidó fajbeliek többé a maguk eredeti tisztaságában és a hazai zsidóság is bátran mondhatná magáról, hogy ő van olyan magyar, mint akárki más, aki ma meg akarja fosztani magyarságuktól a zsidókat, azokat a zsidókat, akiknek apái ebben az általuk is megművelt anyaföldben és kultúrában porladoznak és kiknek tízezrei a hazamegvédelmezésében elvéreztek.

Ám az is felületesen látja a történeti tényeket, aki azt hiszi, hogy az ő- és ókori népek, amelyekből a jelen lett, kivestek. Azok mind megvannak ma is és amiképpen a kőkorszaki ember is közöttünk jár még, nemcsak lelkileg és kultúráikig, hanem testleg is, azonképpen nem halt ki a mai vegyülék egyetlen ő- és középkori típusa sem. Csak az történt, hogy elvegyültek a többi közt. Ennek az elvegyülésnek és meg nem különbözésnek oka azonban nem a faji, hanem a vallási különbségek részben való megszűnésére

vezetendő vissza. Hogy a zsidóság egyetlen tömör egésznek látszik, ezt mégis csak a vallás okozza és nem a faj. A benszülött magyar zsidóság túlnyomórészt arcban, külső megjelenésében és nyelvében annyira magyar, hogy semmi sem emlékeztetne zsidó voltára, ha nem tudnánk a vallását.

Így tehát még sem a faj, hanem a vallás az, ami bennünket megkülönböztet, a vallás, amely a kereszténységnek életet adott. Vallásának összes szentségeit és irodalmát áhítatának és imádásának tárgyaképpen tiszteli a kereszténység, de azt nem veszi észre, hogy nem lehet Krisztust tisztelni és egyben azt a népet, amely őt a világnak adta, megvetni; nem lehet azt a fajt megvetni, amelynek patriárcái és prófétái tiszteletét tanítják s nem lehet gyűlölni azt a népet, amely még a keresztény tan szerint is kiválasztott nép, ezer más közül kiválasztott arra, hogy az Úr fiának bölcsője és miliője gyanánt szerepeljen.

Kell, hogy az igaz keresztény Isten kifürkészhetetlen és bizonyára mélységesen bölcs akaratát lássa abban a túneményben, hogy az Úr ezt a kis népet a történelem mindent megőrlő malomköve között is fentartotta.

